

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Overordnet analyse 2016 - 2020

Kontrollutvalget i Nes
kommune

Romerike kontrollutvalgssekretariat IKS

Innhold

Innledning.....	2
Begreper og overordnede perspektiver	2
Kommunens overordnede mål.....	5
Samlet oversikt over kommunen	5
Kommunens økonomi	6
Sentraladministrasjonen.....	8
Oppvekst og utdanning	9
Helse og velferd	9
Samfunnsutvikling og kultur	10
Generelle utfordringer for kommuner.....	11
Kontrollutvalgets fokus i perioden	12
Gjennomførte forvaltningsrevisjoner	12
Kontrollutvalgets risiko- og vesentlighetsvurdering	13
Kilder	13
Vedlegg.....	13

Innledning

En viktig oppgave for kontrollutvalget er å sørge for at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon. For å sikre at kommunestyret velger ut de mest relevante prosjektene, skal kontrollutvalget utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon. Som grunnlag for å utarbeide en god plan gjennomfører kontrollutvalget en overordnet analyse av kommunens virksomhet.

Hensikten med den overordnede analysen er å framskaffe relevant informasjon om kommunens virksomhetsområder, slik at det er mulig for kontrollutvalget å prioritere arbeidet med forvaltningsrevisjon. Den overordnede analysen skal gi svar på hvilke områder det er knyttet størst risiko til, og hvilke områder det er mest vesentlig for kontrollutvalget å undersøke. Den overordnede analysen og arbeidet med å utarbeide planen er viktig for at kontrollutvalget skal bli kjent med kommunens virksomhetsområder. Arbeidet er således med på å gi kontrollutvalgsmedlemmene det kunnskapsgrunnlaget de trenger for å ivareta kontrollansvaret sitt.

Overordnet analyse er viktig også utover det som gjelder valg av forvaltningsrevisjoner. Analysen identifiserer langt flere risikoområder enn det kontrollutvalget har ressurser til å gjennomføre forvaltningsrevisjon av. Analysen brukes dermed til å lage en helhetlig plan for kontroll og tilsyn i Nes kommune, og oppsummerer et bredt spekter av kontrollaktiviteter. Dette kan være å invitere rådmannen til å holde en orientering for kontrollutvalget og gjennomføre virksomhetsbesøk.

I tillegg til at overordnede analyse er viktig som grunnlag for utvalgets kontrollaktiviteter, kan analysen også være et viktig kontrollverktøy i seg selv. Analysen gir en god oversikt over de viktigste virksomhetsområdene til kommunene med identifikasjon av de største risikoene innenfor hvert område. Dette gir kontrollutvalget god innsikt i den kommunale forvaltningen og kommunens utfordringer. Det kan også være at kontrollutvalgets overordnede analyse kan gi innspill til kommunens administrasjon når det gjelder internkontrollarbeidet.

Kontrollutvalget har vært aktivt involvert i prosessen, ikke minst når det gjelder vurdering og prioritering av kontrollaktiviteter som skal gjennomføres i planperioden.

Det er kontrollutvalgets sekretariat som har utført analysen og laget utkast til plan for forvaltningsrevisjon.

Begreper og overordnede perspektiver

Det er ingen konkrete krav til hvordan den overordnede analysen skal gjennomføres, utover at den skal baseres på en vurdering av risiko og vesentlighet. Med **risiko** menes i denne sammenheng faren for at det kan forekomme avvik fra for eksempel regelverk, mål, vedtak og andre føringer som kommunen har satt for virksomheten. Risiko må vurderes innenfor alle kommunens tjenesteområder. Formålet med analysen vil derfor være å avdekke mangler og svakheter som fører til avvik innenfor kommunens virksomhetsområder.

For å kunne prioritere mellom områder i kommunen hvor det identifiseres risiko for avvik, må kontrollutvalget vurdere hvilke områder som er mest vesentlige. Det finnes ingen objektiv størrelse å vurdere **vesentlighet** opp mot. Kontrollutvalget må derfor skjønnsmessig vurdere de ulike områdene opp mot hverandre, og avgjøre hvilke områder de mener det er mest vesentlig å undersøke. Prioriteringene danner grunnlag for å utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon.

Selve begrepet overordnet analyse indikerer at analysen må ta utgangspunkt i kommunens virksomhet på et overordnet plan. Med utgangspunkt i kommuneloven § 1 kan kommunens virksomhet fra et overordnet perspektiv deles inn i følgende fire kategorier:

- Legge til rette for et funksjonsdyktig kommunalt og fylkeskommunalt folkestyre
- Stå for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale og fylkeskommunale fellesinteresser
- Bidra til bærekraftig utvikling
- Legge til rette for tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard.

Disse fire kategoriene kan være et utgangspunkt for vurderinger av risiko/trusler og vesentlighet.

I hvor stor grad kommunen er i stand til å utføre primærfunksjonene, redusere risiko og dermed kunne motstå trusler avgjøres av kommunens evne til styring, organisering og ledelse, rutiner og systemer, kultur og holdninger. Dette er indre faktorer man til en viss grad har muligheter til å kontrollere. I tillegg kommer ytre rammevilkår og ellers andre samfunnsmessige forhold som truer mulighetene til måloppnåelse. Hensikten blir å identifisere mulige områder/virksomheter innen den kommunale velferdsproduksjon som er utsatt for trusler og dermed risiko for at målene ikke blir nådd. Med dette utgangspunkt kan det på et overordnet nivå være aktuelt å vurdere risiko og vesentlighet ut fra følgende fire perspektiv:

1. Fungerer lokaldemokratiet som forutsatt i kommuneloven?

Risiko- og vesentlighetsvurderingene vil her for eksempel være knyttet til spørsmålet om i hvor stor grad administrasjonen realiserer vedtak fattet av folkevalgte organer, om sakene som legges fram for folkevalgte organer er tilfredsstillende utredet, og om kravene i forvaltningsloven og offentlighetsloven overholdes. Vurderingene kan også gjelde spørsmålet om sakene legges fram på en måte som treffer de folkevalgte som målgruppe.

2. Produserer kommunen de tjenestene innbyggerne har krav på, og skjer produksjonen på en rasjonell og effektiv måte?

Dette punktet innbefatter det meste av kommunens økonomiske aktivitet og gjelder kommunens ytelse av tjenester overfor innbyggerne. Kravet til de kommunale tjenestene finnes nedfelt i ulike lover og forskrifter. De mest sentrale lovene er opplæringsloven, barnehageloven, sosialtjenesteloven, kommunehelsetjenesteloven, barnevernloven, plan- og bygningsloven og brann- og eksplosjonsvernloven. Her vil det innenfor rammen av en overordnet analyse være aktuelt å vurdere risiko og vesentlighet i forhold til om kommunen oppfyller de krav til de ulike tjenestene som framgår av lovverket, både når det gjelder omfang og kvalitet, og om produksjonen skjer på en rasjonell og effektiv måte.

3. Bidrar kommunen gjennom sin virksomhet til en bærekraftig utvikling?

Her vil risiko- og vesentlighetsvurderingen fokusere på kommunens virksomhet i et framtidsrettet utviklingsperspektiv. Et sentralt spørsmål her er om kommunen har en beredskap i forhold til trender i befolkningsutviklingen og befolknings sammensetningen. Viktig er også antakelser om nærings- og konjunktur utvikling og utviklingen i andre forhold som antas å ha betydning for kommunen.

Bærekraftig økonomisk utvikling innebærer at kommunen ikke tærer på sin formue, men greier å oppnå formues bevaring, og helst en øking i formuen.

Bærekraftig utvikling i et miljø- og klima/energi perspektiv innebærer at kommunen tar ansvar ved bl.a. å utarbeide energi- og klimaplaner.

4. Har kommunen en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard?

Etikk er systematisk tenking om hva som er rett og galt. Her kan det være aktuelt å vurdere om kommunen har systemer for å sette i verk og følge opp tiltak for å sikre en høy etisk standard gjennom hele organisasjonen, for på den måten å skape tillit ovenfor kommunens innbyggere. Dette kan handle om kommunens system for internkontroll, etisk regelverk og i hvilken grad ansatte trenes i å tenke etiske dilemmaer, praktisering av åpenhet i forvaltningen samt forebygging av korrupsjon og misligheter.

Kommunens overordnede mål

I Planprogrammet ble det definert 5 hovedtemaer som skal gis særlig oppmerksomhet og ressurser i kommende planperiode:

- Folkehelse
- Langsiktig arealbruksstrategi
- Oppvekst
- Kultur
- Næringsutvikling

I kommuneplanen er disse hovedtemaene innarbeidet i 3 satsningsområder. De overordnede mål i perioden 2016-2019 er følgende:

Satsingsområde:	Slik vil vi ha det:
LEVE <i>I Nes er det godt å vokse opp, bo og leve</i>	Nes er en god kommune å bo i, der innbyggerne opplever trivsel og trygghet, samt identitet og tilhørighet til eget nærmiljø
	Nes har attraktive og utviklende oppvekstmiljøer
	Befolkningen i Nes har god helse og mestrer egen hverdag
LÆRE <i>I Nes er det fokus på læring og kunnskap</i>	Nes kommune gir barn og unge utdanning for framtida i et godt læringsmiljø for alle
	Nes er en kommune preget av engasjement, åpenhet og inkludering, med et lokaldemokrati basert på tillit og medvirkning
SKAPE <i>I Nes er det engasjement og nyskaping</i>	Kulturkommunen Nes ivaretar både det eksisterende kulturliv og stimulerer til nyskaping og mangfold
	Nes kommune spiller på lag med frivilligheten for å løse nødvendige samfunnsoppgaver
	Nes kommune er en attraktiv og aktiv tilrettelegger for næringsetablering, næringsutvikling, turisme og friluftsliv
EN ORGANISASJON I UTVIKLING	Nes kommune er en framtidrettet og aktiv samfunnsutvikler som sammen med innbyggerne skaper gode tjenestetilbud i takt med tiden

Samlet oversikt over kommunen

Nes kommune hadde 1.1.2016 20 783 innbyggere.

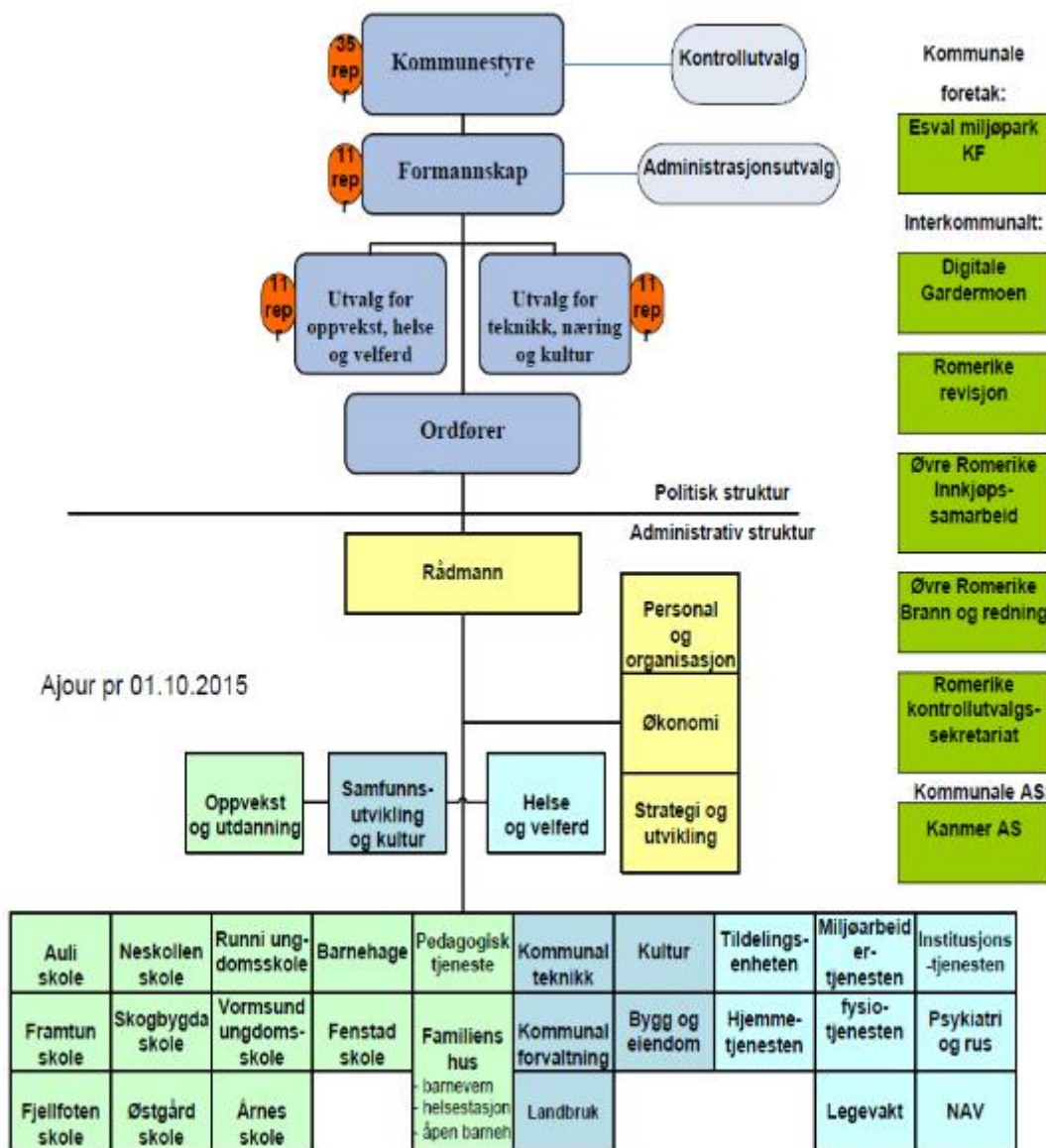
Kommunen er administrativt organisert i en tonivåmodell med to formelle beslutningsnivåer: Rådmann og virksomhetslederne.

Rådmann er kommunens øverste administrative leder, og er ansvarlig for saksutredninger for folkevalgte organer og iverksettelse av politiske vedtak. Rådmannens ledergruppe består av rådmann, tre kommunalsjefer og tre stabsledere; økonomisjef, personal- og organisasjonssjef og strategi- og utviklingssjef.

Virksomhetslederne er ansvarlig for sine virksomheter innenfor rammen av de fullmakter som er delegert fra rådmann. Det innebærer at virksomhetslederne har nødvendig myndighet til å sikre enhetenes drift, både når det gjelder faglige,

økonomiske, personalmessige og organisatoriske forhold. Det er for tiden 26 virksomheter i Nes kommune.

Organisasjonskart

Kommunens økonomi

Drift

Per september 2015 rapporterer rådmann at rammetilskuddet er i henhold til revidert budsjett og at kommunen har mottatt 0,4 mill. kroner mer enn forutsatt i inntektsutjevning. Prognosen på skatteinnganger er 6 mill. kroner mer enn revidert budsjett per september 2015.

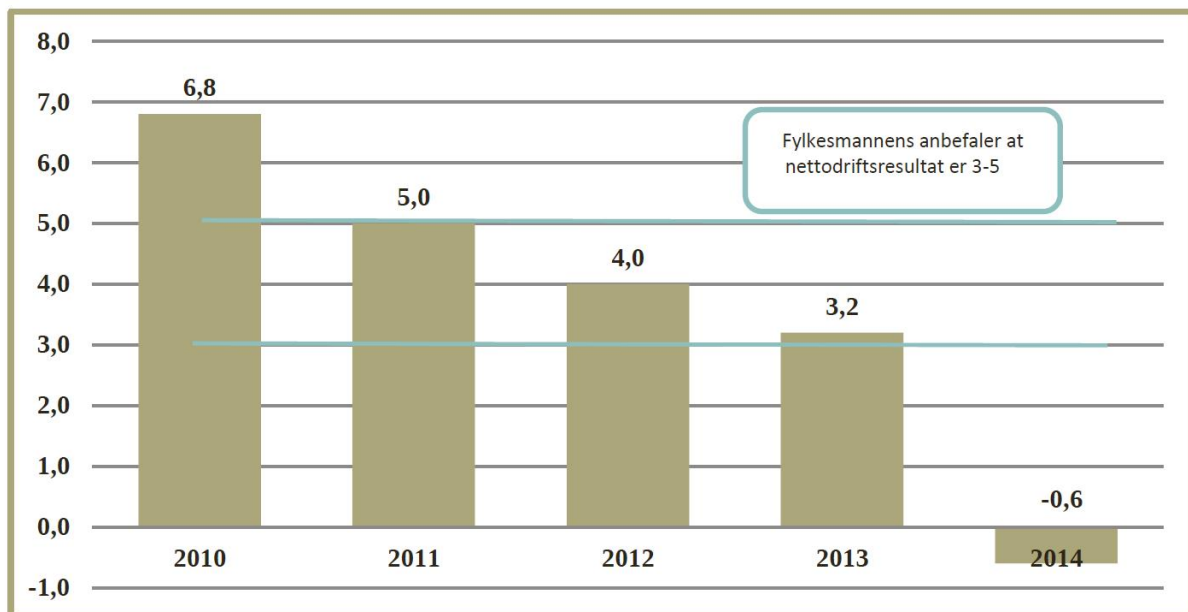
Nes kommune sitt regnskap for 2014 ble avlagt i balanse, mens kommunen i 2013 hadde et regnskapsmessig mindreforbruk på 24,3 mill. kroner. Kommunen

har de siste årene hatt store «overskudd» og kommunen kom ut av ROBEK i 2012.

Fylkesmannen anbefaler kommunene å budsjettere med et netto driftsresultat på 3 % av sum driftsinntekter. Nes kommune hadde et netto driftsresultat på -0,6 av brutto driftsinntekter i 2014.

Utviklingen i netto driftsresultat for årene 2010 – 2014 har vært følgende:

Netto driftsresultat 2010-2014

Gjeld

Kommunens langsiktige økonomiske forpliktelser var ved utgangen av 2014 på 2 155 mill. kroner; 172 % av brutto driftsinntekter. Kommunens pensjonsforpliktelser utgjør over 60 % av langsiktige forpliktelser. Total lånegjeld, inkludert startlån, var ved utgangen av 2014 om lag 845 mill. kroner. Det skal i planperioden investeres i skoler, barnehager, omsorgsboliger og svømmehall. Kommunen har lite egenkapital til investeringer og det meste av investeringene må lånefinansieres. Ved utgangen av 2019 regnes det med at kommunen vil ha over 1 071 mill. kroner i lånegjeld til investeringer.

Egenkapital

Ved utgangen av 2014 hadde kommunen en fondsbeholdning på om lag 250 mill. kroner. Av dette er 36 mill. kroner bundne drifts- og investeringsfond som ikke står til fri disposisjon. Kommunens disposisjonsfond var på 142 mill. kroner og utgjør omkring 11 % av brutto driftsinntekter.

KOSTRA-tall

De man sammenligner med er KOSTRA-gruppe 7, Akershus og landet uten Oslo. Dette gjelder alle kapitler.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er lavere enn de man sammenligner med. Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter er

høyere. Den langsiktige gjelden i prosent av brutto driftsinntekter er lavere, det er også netto lånegjeld i kroner per innbygger.

Sentraladministrasjonen

Sentraladministrasjonen består av rådmannens stab, personal og organisasjonsavdelingen inkludert lærlinger, økonomiavdelingen, og plan- og utviklingsavdelingen.

Rådmannens stab: Rådmannen er bindeleddet mellom administrasjonen og det politiske organet, og har rollen som den sentrale premissleverandør til politikerne samtidig med å ha ansvaret for at politiske vedtak blir iverksatt.

Rådmannsfunksjonen utøves i Nes kommune gjennom rådmannens ledergruppe. I tillegg til rådmannen består teamet av kommunalsjef for helse og velferd, kommunalsjef for oppvekst og utdanning, kommunalsjef for samfunnsutvikling og kultur, økonomisjef, personal- og organisasjonssjef og strategi- og utviklingssjef.

Personal- og organisasjonsavdelingen har både innbyggerfokus og internt fokus, med hovedfeltene personal, lønn, servicetorg, politisk sekretariat, IKT og dokument/arkiv. Hovedverneombud, tillitsvalgte og lærlingene avlønnes også under personal- og organisasjonsavdelingen samt politisk sekretariat og det politiske styringsorganet.

Økonomiavdelingen er ansvarlig for regnskap, budsjett og planlegging og skatt samt innkjøpsforvaltning. Økonomiavdelingen fører regnskap for Nes kommune, Nes kirkelige fellesråd og Esval Miljøpark KF samt rådgiving til rådmannens ledergruppe og virksomhetsledere.

Strategi og utvikling

Avdelingen har ansvaret for ulike utviklings-, utrednings- og analyseoppgaver, herunder utvikling og oppfølging av kommunens plan- og styringssystem, koordinering av brukerundersøkelser, samt behandling av saker etter alkohol- og serveringsloven og søknader til kommunens næringsfond. Avdelingen innehar folkehelsekoordinator og SLT-koordinator funksjonene (SLT står for Samordningsmodell for lokale, forebyggende tiltak mot rus og kriminalitet).

Utfordringer sentraladministrasjonen

- Rekruttere, beholde og utvikle ansatte
- Kompetanse til å iverksette digital kommune
- Kompetanse til å yte kommunale tjenester med økende grad av spesialisering
- Omstilling og tilpassing til kommunenes rammebetingelser
- Sykefravær (er tatt med her, men gjelder andre virksomheter)
- Begrensede økonomiske rammer
- Økende gjeldsgrad
- Finansiell forvaltning

KOSTRA-tall

Netto driftsutgifter til administrasjon i prosent av totale netto driftsutgifter er lavere i Nes.

Oppvekst og utdanning

Oppvekst og utdanning består av barne- og ungdomsskolene, Skåningsrud skole og ressurscenter, administrasjon av voksenopplæring, pedagogisk tjeneste, barnehager inkludert tilskudd til ikke-kommunale barnehager og Familiens hus.

Utfordringer oppvekst og utdanning

- Bedre læringsresultater for elever i Nes-skolen
- Behovet for tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne og spesialpedagogisk hjelp er økende
- Utfordringer og muligheter i helsestasjon og skolehelsetjenesten er å fange opp tidlige signaler på mistriksel og utviklingsavvik og bidra til at tiltak iverksettes tidlig. Det er behov for å få på plass et tverrfaglig tilbud for gruppen av overvektige barn. Tjenesten skal bidra til god psykisk helse for barn og unge og de ansatte trenger å øke kompetansen for å avdekke og komme tidlig inn med hjelpetiltak.
- Andelen barn som blir akutt plassert/fosterhjemsplassert har økt de siste årene og det vil være behov for å endre kurs. Utfordringene vil være å dreie arbeidet i retning av å jobbe mer effektivt med tiltak i familier i egen regi på bekostning av kjøp av kostbare private konsulenttjenester. Barneverntjenesten skal, i større grad enn i dag, også være en pådriver for å styrke førstelinjetjenesten ute i skoler og barnehager for å gjøre det forebyggende arbeidet blant barn og familier best mulig. Barneverntjenesten har også utfordringer ved å holde lovpålagte frister i forhold til økende mengder undersøkelser.

KOSTRA-tall

Netto driftsutgifter grunnskole i prosent av samlede netto driftsutgifter er på linje med de man sammenligner med. Det er også netto driftsutgifter per innbygger 6-15 år. Andelen elever i grunnskolen som får spesialundervisning er lavere.

Netto driftsutgifter barnehage i prosent av totale netto driftsutgifter er lavere enn kostragruppe 7 og Akershus, men høyere enn landet uten Oslo. Andelen barn 1-5 år med barnehageplass er høyere. Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage er litt høyere.

Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten er høyere enn de man sammenligner med. Barn med melding i forhold til antall innbyggere 0-17 år er høyere enn landet uten Oslo.

Helse og velferd

Helse og velferd består av tildelingsenheten, institusjonstjenesten, hjemmetjenesten, miljøarbeidertjenesten, psykiatri- og rustjenesten, ergo- og fysioterapitjenesten, kommuneoverlegen, legevakten og NAV.

Utfordringer helse og velferd

- Antall tjenestemottakere øker betydelig i årene som kommer. Dette vil i særlig grad gjelde eldre og personer med demens, men også andre brukergrupper som; utviklingshemmede, funksjonshemmede og brukere

med psykisk helse- og rus problemer. I tillegg har kommunen på bakgrunn av samhandlingsreformen fått et betydelig større ansvar for helsefremmende og forebyggende arbeid i alle deler av sektoren, samt større ansvar for utskrivningsklare pasienter fra sykehuset.

- Tildelingsenheten har over tid hatt betydelige utfordringer med restanser som må komme under kontroll. Tildelingsenheten opplever en økning av søkere innen gruppen psykisk helse og rus som har behov for ett heldøgns omsorgstilbud.
- Miljøarbeidertjenesten har de senere år fått økt andel brukere med komplekse utfordringer og sammensatte diagnoser. Det er et økende behov for tverrfaglig samarbeid for å ivareta disse personene.

KOSTRA-tall

Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter er høyere enn de man sammenligner med. Korrigerte brutto driftsutgifter per mottaker av kommunale pleie og omsorgstjenester er lavere. Mottakere av hjemmetjenester per 1000 innbyggere over 80 år er høyere. Plasser i institusjon i prosent av mottakere av pleie- og omsorgstjenester er lavere. Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år og over er høyere.

Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, kommunehelse er på linje med de man sammenligner med, mens utgifter til forebyggende arbeid er høyere.

Netto driftsutgifter til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter er lavere. Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere er lavere enn landet uten Oslo.

Driftsutgifter til personer med rusproblemer ligger vesentlig lavere i Nes.

Samfunnsutvikling og kultur

Samfunnsutvikling og kultur består av kommunalforvaltning, kommunalteknikk, bygg og eiendom inkludert flyktningetjenesten, kultur, landbruk samt stabsfunksjon plan- og næring.

Utfordringer samfunnsutvikling og kultur

- Administrative kapasitetsutfordringer i forhold til omfanget av plansaksbehandling
- Yte god nok service overfor private reguleringsforslag
- Det er vedtatt utredning og bygging av flere store prosjekter i årene fremover. Dette krever mye av en liten prosjektorganisasjon.
- Håndtere omfanget av eventuelle familiegjenforeninger
- Ved øking av antallet flyktninger må det sikres nok boliger og barnehageplasser. Videre er det viktig å avklare kapasitet for voksenopplæringstilbudet i regionen.
- Gammelt utstyr og kapasitetsmessige utfordringer på samferdsel
- Vedlikeholdsetterslep på kommunale bygg, veier, vann- og avløpsnett
- Overholde tidsfrister som er pålagt i henhold til lov og forskrift innen kommunal forvaltning.

- Oppfølging av tilsyn og ulovligheter etter revidering av plan- og bygningsloven.
- Det er en økning av ungdommer i Nes som krever oppfølging i skole og fritid og trykket på feltarbeiderressursene er stort.

KOSTRA-tall

Netto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning i prosent av samlede netto driftsutgifter ligger lavere i Nes. Korrigerte brutto driftsutgifter per kvadratmeter er lavere. Utgifter til vedlikeholdsaktiviteter per kvadratmeter er lavere.

Netto driftsutgifter per innbygger, kommunale veier og gater ligger vesentlig lavere. Det samme gjør utgiftene per kilometer vei og gate.

Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere ligger lavere.

De kommunale energikostnadene er lavere i Nes enn de man sammenligner med.

Netto driftsutgifter, kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter er litt lavere enn Akershus og landet uten Oslo, men høyere enn kostragruppe 7.

Generelle utfordringer for kommuner

Disse generelle utfordringer behøver ikke å gjelde Nes.

- Anskaffelser, spesielt investeringsprosjekter.
- Mobbing
Som skoleeier har kommuner et særlig ansvar for at barn og unge har et godt psykososialt skolemiljø. Det daglige arbeidet med å forebygge og stoppe mobbing, skjer i skolene, men det overordnede ansvaret ligger i kommunestyret.
- Bosetting og integrering av flyktninger vil kunne bli en utfordring på litt sikt.
- Digitalisering av kommunale tjenester, jfr. Riksrevisjonens rapport 3:6 (2015-2016)
Mange kommuner har ikke tilstrekkelig kompetanse til å digitalisere sine tjenester. Det oppgis at kostnadene er for høye til at dette blir prioritert. Et flertall av kommunene oppgir at de ikke arbeider systematisk med å realisere gevinsten av digitalisering.
- Ressursutnyttelse og kvalitet i helsetjenesten etter innføringen av samhandlingsreformen, jfr. Riksrevisjonens rapport 3:5 (2015-2016)
Kommunal øyeblikkelig hjelp døgntilbud (ØHD) benyttes ikke på en måte og i et omfang som er i tråd med intensjonen. Innenfor rus- og psykiatriområdet er ikke tilbudet i kommunene styrket i takt med nedbyggingen av døgnplasser i spesialisthelsetjenesten. Kommunene har i liten grad økt kapasiteten og styrket kompetansen etter innføringen av samhandlingsreformen.
- Offentlig folkehelsearbeid, jfr. Riksrevisjonens rapport 3:11 (2014-2015)

De fleste kommunene har foreløpig ikke etablert et systematisk folkehelsearbeid. Det er behov for å styrke oppfølgingen av det kommunale folkehelsearbeidet. Arbeidet med folkehelse og folkehelseiltak er ikke tilstrekkelig kunnskapsbasert. Folkehelsearbeidet er ikke godt nok forankret i sektorer utenfor helse.

- Utenforskap. Dette er satt på dagsorden av Kommunens Sentralforbund (KS).

Utenforskap betegner mennesker eller grupper som står på utsiden av fellesskapet. Det kan være personer som står utenfor skole- og arbeidsliv som har et svært begrenset sosialt nettverk eller som ikke opplever tilhørighet til storsamfunnet.

Utenforskap kan ramme alle, men noen grupper er mer utsatt. Barn som utsettes for omsorgssvikt og overgrep i tidlig alder har økt risiko for å få psykiske vansker senere i livet. Særlig tre grupper rammes av utenforskap på arbeidsmarkedet. Det er unge, innvandrere og personer med nedsatt funksjonsevne.

Årsakene til utenforskap er mange og sammensatte. De som står utenfor fellesskapet har gjerne flere utfordringer. Psykiske helseproblemer, rus- og alkoholmisbruk, ensomhet, fattigdom og manglende integrering er de viktigste årsakene til at personer faller utenfor.

Kontrollutvalgets fokus i perioden

- Kompetanse i ledelse til å foreta omstilling og tjenesteutvikling
- Psykisk helse og rus
- Flyktninger
- Helsestasjon og skolehelsetjeneste. En vurdering av det helsefremmende og helseforebyggende arbeidet som utføres ved helsestasjon/skolehelsetjeneste.
- Forebyggende innsats for barn og unge, det tverrfaglige arbeidet.
- Barnevernet
- Pleie- og omsorgstjenesten
- Rekruttere, beholde og utvikle ansatte
- Psykisk helsearbeid og tidlig intervensjon for barn og unge
- Sykefravær, følge opp tidligere forvaltningsrevisjon.
- Institusjonstjenesten, følge tidligere forvaltningsrevisjon

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner

- Eiendomsforvaltningen i Nes (2012)
- Budsjettprosessen i Nes (2013)
- Sykefravær (2013)
- Korttidsopphold i institusjon (2015)

Kontrollutvalgets risiko- og vesentlighetsvurdering

Kontrollutvalget har gjort følgende prioriteringer:

Høy prioritet

- Forebyggende innsats for barn og unge
- Psykisk helsearbeid og tidlig intervensjon for barn og unge
- Psykisk helse og rus
- Pleie og omsorg

Middels prioritet

- Vedlikehold kommunale bygg
- Barnevernet
- Ledelse, utøvelse og oppfølging av vedtak
- Digitalisering
- Flyktninger

Lavere prioritet

- Institusjonstjenesten
- Rekruttering
- Helsestasjon

Kilder

Kommuneplan – samfunnsdel 2013 – 2030

Budsjett og økonomiplan 2016 – 2019

Orientering fra rådmann 12. april 2016

Vedlegg

1. Utvalgte KOSTRA-tall
2. Folkehelseprofil 2016